

Algemene beschouwingen perspectieven 2020

Behandeling jaarstukken 2019, 1^e bestuursrapportage 2020 en Perspectievennota 2021-2024

D66 Westerkwartier

Geachte raadsleden, college en inwoners. Graag delen wij met u onze beschouwingen over het voorgestelde beleid voor de komende jaren. De omstandigheden zijn anders dan normaal, het debat zal anders lopen dan normaal, al was het alleen maar omdat het een digitaal gevoerd debat zal zijn. Ook inhoudelijk wijkt het af omdat we nog zo weinig zicht hebben op de gevolgen van de coronacrisis op de middellange termijn. Wél biedt het de kans om niet alleen als raad, maar ook als samenleving de gelegenheid aan te grijpen om het juist over de grote lijn te hebben. Leest u met ons mee?

Korte terugblik

D66 Westerkwartier ziet dat de gemeente, ondanks de grote uitdagingen om vijf gebiedsdelen en vier gemeentes samen te smeden tot één Westerkwartier, steeds meer grip begint te krijgen op haar financiën. Steeds beter hebben we onze kosten in beeld, en ook zijn een aantal processen waar de accountant vorig jaar kritiek op had aangepast waardoor die in 2020 naar verwachting voldoende zorgvuldig geborgd zijn.

Zo zien we ook een lerende organisatie. Wij blijven ons wel zorg maken over de nog steeds oplopende kosten in het sociaal domein wat een sterk negatief effect heeft op onze financiële positie. Wij steunen daarom ook het college, samen met andere colleges in de regio en elders in het land in haar lobby voor een nette rijksbijdrage voor de gedecentraliseerde taken.

Moeilijke tijd

Hadden we al uitdagingen vanwege de kostenontwikkeling in het Sociaal Domein, dan kwam daar deze winter de coronacrisis nog een keer overheen. Deze crisis stelt de gemeente voor ongekende uitdagingen, waarbij wij nogmaals de complimenten willen maken over hoe het college tot nu toe geacteerd heeft met steunmaatregelen naar onze inwoners en ondernemers in het algemeen.

Het is nog onduidelijk wat de gevolgen op de korte termijn zullen zijn, laat staan op de middellange termijn. Hoewel het kabinet aangegeven heeft dat extra uitgaven 'rond corona' vergoed zullen worden is er nog geen duidelijkheid over waar de gemeente wel en niet een vergoeding vanuit het Rijk zal ontvangen. Terecht schetst het college een drietal scenario's en ligt er nog geen brede eenduidige financiële onderbouwing.

Help minima maar zorg dat (meer) werken altijd loont

Ook in ons Westerkwartier kennen wij armoede. Met het toeslaan van het corona-virus en de daaropvolgende maatregelen is deze armoede toegenomen. De komende tijd zal moeten uitwijzen hoeveel mensen uiteindelijk zo geraakt worden dat ook zij rond moeten komen van een minimum-inkomen. Schulden zijn een belangrijke reden waarom mensen in armoede geraken en erin blijven. Het helpen met een goede schuldhulpverlening ziet D66 dan ook als een heel belangrijke maatregel.

Als mensen vanuit een minima-positie kans op (beter betaald) werk krijgen vindt D66 dat werken moet lonen. Meerdere malen hebben wij aandacht gevraagd voor de armoedeval, het verschijnsel dat mensen maandelijks onder de streep minder overhouden, ondanks dat ze meer zijn gaan verdienen. Vandaar dat wij blij zijn dat de gemeente haar minimabeleid heeft laten evalueren en daar speciaal aandacht heeft gegeven aan het onderwerp armoedeval. Wij staan dan ook achter maatregelen gericht op het zoveel mogelijk opheffen van de armoedeval die vooral gezinnen met kinderen blijkt te treffen. Door hierin te investeren hebben deze kinderen een betere kans om aan armoede te ontsnappen.

Juist nu verduurzamen

Onlangs konden we een interview lezen met de directeur van De Nederlandsche Bank waarin hij stelde: “Corona is een meteoriet, klimaatverandering een botsing tussen planeten.” Hij gebruikte deze vergelijking om aan de ene kant de impact te vergelijken maar aan de andere kant ook de overeenkomsten. Stel dat wij om ergere klimaatproblemen te voorkomen de economie stil zouden moeten leggen? Dat zijn zaken die D66 wil vermijden door de investeringen die we toch doen te koppelen aan verduurzaming. We hebben nu zeker geen oneindig budget, dus keuzes moeten zorgvuldig en helder gemaakt worden. D66 ziet een gemeente voor ons die kiest voor een op tijd verduurzaamd Westerkwartier. Om deze reden dienen wij een motie met deze strekking in.

Op het moment dat je de broekriem aan moet trekken betekent dit hele bewuste keuzes maken. Als we investeren dan doen we dat met beleid dat bijdraagt aan verduurzaming, als we investeren doen we dat in sectoren die kunnen en willen verduurzamen. Dus liever een fietspad dan verbreding van een weg om het heel plat te stellen. Daarnaast willen we dat ook inwoners, die niet het geld hebben om mee te investeren in de hernieuwbare energieprojecten die eraan zitten te komen, op een manier mee kunnen profiteren van de opbrengsten.

Cultuur en sport van belang

In deze crisistijd wordt het belang van cultuur en sport nogmaals onderstreept. Het niet kunnen sporten, kaarten, volgen van muzieklessen of bezoeken van musea raakte ons allen. Wij hebben een sterk verenigingsleven in onze gemeente, dat is één belangrijke sociale pijler. Gelukkig mogen we weer sporten en zijn culturele instellingen voorzichtig weer open. Onderschat echter niet wat voor impact al die maanden zonder bezoekers hebben gehad op de sector! De financiële impact is groot door gemiste contributie, uitgevallen trainingsuren en inkomsten uit toegangsbewijzen of kantineverkoop. De gemeente zal hier ook de komende maanden extra aandacht voor moeten hebben.

Sinds het begin van de maatregelen zitten we allemaal via schermen met elkaar te communiceren. Nou ja, niet allemaal. Hoewel er heel wat mensen alsnog in geslaagd zijn om te leren hoe je dat moet doen, zijn anderen alsnog buiten de boot gevallen doordat ze niet voldoende digitaal vaardig zijn. Doordat bibliotheken gesloten waren stond de taalontwikkeling bij anderen stil omdat men niet terecht kon bij de Taalhuizen. Meer in het algemeen kunnen we alarmerende berichten lezen over de erbarmelijke staat van de leesvaardigheid van onze kinderen. Allemaal redenen om nog meer aandacht te hebben voor lezen, de bestrijding van (digitale) laaggeletterdheid en taalverwerving, wat bij elkaar komt in onze bibliotheken.

Gezond MKB

Als Westerkwartier zijn we trots op ons Midden- en kleinbedrijf. Natuurlijk is het afwachten hoe men uit de crisis komt, maar dat kunnen we vergemakkelijken door onze ondernemers te laten ondernemen. Daar horen aan de ene kant zeker een aantal kaders bij, zoals het concentreren van de detailhandel in onze kernen, wat goed bijdraagt aan de leefbaarheid. Aan de andere kant, echter, wil D66 dat er minder regels komen voor ondernemers. Wij vertrouwen erop dat ondernemers goed nadenken over hoe zij hun onderneming willen invullen, en verwachten dat het vrijer geven niet tot een toename van overlast zal leiden. We hebben het dan niet alleen over de beperkingen vanuit de winkeltijdenverordening, maar ook over het aantal maximale incidentele festiviteiten en het opvangen van gevolgen van branchevervaging waardoor lokale ondernemers een eerlijke kans blijven maken.

Inwoners

Inwoners. D66 blijft het College op het hart drukken serieus, open en duidelijk, maar bovenal begrijpend, het gesprek met inwoners te blijven voeren. Te vaak horen we nog dat gesprekken zonder duidelijke reden staken of dat men elkaar niet goed verstaat. Als wij als gemeente Dichtbij willen waarmaken zullen we daaraan moeten werken. Zeker in tijden van bezuiniging is het extra belangrijk om duidelijk te zijn naar initiatiefnemers in onze dorpen.

Als de Rijksbijdragen tegenvallen dan zal het aantal projecten waar geld in gestoken kan worden door de gemeente niet groot zijn. Transparant en helder zijn dat de gemeente op dit moment geen geld over heeft voor een bepaald project is misschien niet leuk om te horen, maar wordt uiteindelijk wel gewaardeerd. Het is in ieder geval beter dan het gevoel steeds maar aan een lijntje gehouden te worden, of met een kluitje de Oude Riet in gestuurd te worden.

Want ons Westerkwartier, dat maken we, in goede en in slechtere tijden, met z'n allen.

Namens D66 Westerkwartier,

Rogier van 't Land

Motie (art. 44 RVO)

Titel: Verduurzamen voorop in financieel moeilijke tijden

Ingediend door de fractie van D66 en GroenLinks

Raadsvergadering d.d. 1-7-2020

Agendapunt 5.3: Instemmen met Perspectiefnota 2021-2024

De raad van de gemeente Westerkwartier

in vergadering bijeen op 1 juli 2020 ;

kennis genomen hebbende van de:

- Perspectiefnota 2021-2024,

constaterende dat:

- de gemeente in financieel zwaarder weer terecht lijkt te komen;
- dit waarschijnlijk noopt tot bezuinigingen en naar beneden bijstellen of afstellen van ambities;
- er een enorme inspanning geleverd moet worden om ook in het Westerkwartier de omslag te maken naar een duurzame samenleving;
- er een aantal concrete verduurzamingsopgaven zijn waar het Westerkwartier tijdig aan moet voldoen (concreet op het gebied van het terugbrengen van de uitstoot van broeikasgassen en verduurzamen van gemeentelijk vastgoed),

is van oordeel dat:

- de gemeente, ook in tijden van financiële tegenvallers, zich onverminderd moet blijven inspannen om tijdig aan zijn verduurzamingsopgave te voldoen,

verzoekt het college:

- bij het maken van keuzes voor bezuinigingen en bij het bijstellen van ambities zwaar mee te laten wegen of beleid bijdraagt aan het behalen van onze verduurzamingsopgaven,

en gaat over tot de orde van de dag.

Fractie van D66 Westerkwartier

Fractie van GroenLinks

R.H.R. van 't Land

K-W. van der Hoek